

Sygn. akt VIII U 2358/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 marca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Jolanta Łanowy
Protokolant:	Małgorzata Skirło

po rozpoznaniu w dniu 24 marca 2015 r. w Gliwicach

sprawy J. P.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o prawo do emerytury

na skutek odwołania J. P.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 8 października 2014 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, iż przyznaje odwołującemu prawo do emerytury od dnia 1 sierpnia 2014 r.,
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120 zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Jolanta Łanowy

Sygn. akt. VIII U 2358/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 8 października 2014r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z., powołując się na ustawę z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) oraz rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. z 1983r., nr 8, poz. 43 ze zm.) odmówił ubezpieczonemu J. P. prawa do emerytury z powodu nieudokumentowania wymaganych 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

W odwołaniu od powyższej decyzji ubezpieczony domagał się jej zmiany poprzez przyznanie prawa spornego świadczenia oraz zasądzenia od organu rentowego na rzecz ubezpieczonego kosztów procesu. Zaskarżonej decyzji odwołujący zarzucił błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wadliwym przyjęciu, że ubezpieczony nie udowodnił 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na

danym stanowisku pracy, podczas gdy odwołujący przedłożył organowi świadectwa pracy, w których wskazano okresy wykonywania pracy w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując swoje dotychczasowe stanowisko. Organ rentowy wskazał, że okresy zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 września 1974 roku do 31 maja 1992 roku na stanowisku monter instalacji sanitarnych - sprawcza oraz w (...) s.c. Zakład (...) w G. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 30 września 2002 roku na stanowisku spawacza nie zostały uznane za okresy pracy w szczególnych warunkach, z uwagi na nieudokumentowanie tej okoliczności w sposób przewidziany przepisami prawa.

Na rozprawie w dniu 24 marca 2015 roku odwołujący sprecyzował, że domaga się uznania za pracę w szczególnych warunkach okresów zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 września 1974 roku do 31 maja 1992 roku na stanowisku sprawcza oraz w (...) s.c. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 31 grudnia 1998 roku.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy ustalił:

Ubezpieczony J. P. urodził się (...).

W dniu 1 sierpnia 2014 roku złożył wniosek o ustalenie prawa do emerytury w obniżonym wieku emerytalnym z tytułu zatrudnienia w warunkach szczególnych, nie miał wówczas ukończonych 60 lat. Nie przystąpił do otwartego funduszu emerytalnego.

Wydając zaskarżoną decyzję z dnia 8 października 2014 roku ZUS O /Z. uwzględnił 26 lat, 11 miesięcy i 13 dni okresów składkowych i nieskładkowych, nie uwzględniając jakiegokolwiek okresu zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Organ rentowy do pracy wykonywanej w szczególnych warunkach nie uwzględnił okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. w okresie od 19 września 1974 roku do 31 maja 1992 roku na stanowisku spawacza oraz w (...) s.c. w okresie od 1 czerwca 1992 roku do 31 grudnia 1998 roku na stanowisku spawacza.

Sąd ustalił, że ubezpieczony był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w B. na stanowisku monter instalacji sanitarnych-spawacz w okresie od 19 września 1974 roku do 31 maja 1992 roku. Po uzyskaniu uprawnień spawacza w czerwcu 1975 roku odwołujący wykonywał wyłącznie pracę spawacza w pełnym wymiarze czasu pracy. Miejscem zatrudnienia ubezpieczonego były tereny kopalń i rurociągów, pracował w brygadzie spawaczy i pomocników.

Praktyką pracodawcy było powierzenia nowo przyjętym pracownikom, w tym również absolwentom przyzakładowej szkoły zawodowej - stanowiska montera lub montera instalacji sanitarnych, zgodnie z wyuczonym zawodem, a następnie - po ukończeniu kursu spawania – powierzano stanowiska montera-spawacza. Na kurs spawania kierował pracodawca, i szkolenie odbywało się w zakładzie.

Pracownicy, zatrudnieni na stanowisku montera-spawacza, początkowo wykonywali wyłącznie prace monterskie w głębokich wykopach, przy urządzeniach wodnokanalizacyjnych polegające na ręcznym montażu, naprawie bez użycia urządzeń spawalniczych, a po uzyskaniu uprawnień do spawania wykonywali pracę spawalniczą przy montażu urządzeń sanitarnych, instalacji kanalizacyjnych, grzewczych oraz usuwaniu powstałych awarii, na terenie kopalni: sortowni, w wykopach. Stąd też pracę wykonywali zarówno na zewnątrz jak i w zamkniętym pomieszczeniu, w dużym zapyleniu, hałasie, w różnych warunkach atmosferycznych, Z tytułu pracy w warunkach szczególnych pracownicy – monterzy-spawacze otrzymywali mleko, posiłki regeneracyjne bądź dodatki do wynagrodzenia. Ubezpieczony był zatrudniony w całym powyższym okresie w pełnym wymiarze czasu pracy.

W (...) s.c. w G. ubezpieczony pracował od 1 czerwca 1992 roku do 30 września 2002 roku na stanowisku spawacza, będąc zatrudnionym w pełnym wymiarze czasu pracy. W okresie zatrudnienia zajmował się spawaniem rur stalowych o średnicach od 50 do 630 mm, wykonując prace w wykopach lub na poboczu wykopu na budowach gazyfikacji Ż., B., O., Z. i T. w rejonie ul. (...). W tym czasie podnosił swoje kwalifikacji zawodowe, kończąc w 1997 roku ponadpodstawowy kurs spawacza.

Powyższe okoliczności Sąd ustalił na podstawie akt organu rentowego, kserokopii świadectw pracy i świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych (k. 8-9 a.s.), kserokopii książeczki spawacza (k. 10-11, 31-32 a.s.), zaświadczenia ze spółki (...) (k. 29), zeznań świadków P. B. (k. 34, nagranie k. 37 a.s.) oraz Z. S. (k. 34-35, nagranie k. 37 a.s.) i przesłuchania odwołującego (k. 35, nagranie k. 37 a.s.).

Odnośnie rodzaju pracy wykonywanej przez ubezpieczonego Sąd dał wiarę zeznaniom świadków. W spornych okresach pracowali oni razem z ubezpieczonym, w tym samym zakładzie i na tożsamyh stanowiskach, wykonując pracę na tych samych budowach, P. B. był jego bezpośrednim przełożonym. Stąd też posiadali szczegółową wiedzę na temat miejsca i charakteru wykonywanej przez odwołującego pracy. Zeznania świadków pokrywają i uzupełniają się wzajemnie. Nadto w pełni korespondują z twierdzeniami ubezpieczonego i znajdują odzwierciedlenie w pozostałym materiale dowodowym: dokumentach pracowniczych, w tym „Książeczki spawacza”.

Sąd Okręgowy zważył:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

Stosownie do treści art. 32 ust. 1 i 4 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2009r. Nr 153, poz.1227 ze zm.) w powiązaniu z § 3 i 4 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz.U. Nr 8 poz.43 ze zm.) ubezpieczonym mężczyznom urodzonym przed dniem 1 stycznia 1949r. będącym pracownikami zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze przy pracach wymienionych w wykazie A, przysługuje prawo do emerytury w razie łącznego spełnienia następujących warunków:

1. osiągnięcia wieku emerytalnego 60 lat
2. posiadania wymaganego okresu zatrudnienia wynoszącego 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

Zgodnie z treścią § 2 ust. 1 rozporządzenia, okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w tym akcie prawnym są okresy, w których praca w szczególnych warunkach jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Z kolei zgodnie z treścią art. 184 ust 1 ustawy, ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

1. okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat - dla kobiet i 65 lat - dla mężczyzn oraz
2. okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27.

Emerytura przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Kwestia posiadania przez ubezpieczonego ponad 25 letniego okresu składkowego i nieskładkowego oraz ukończenie 60 lat nie były sporne. Nie było także sporne, iż odwołujący nie jest członkiem OFE.

Okoliczność sporna w przedmiotowej sprawie dotyczyła posiadania przez ubezpieczonego (na dzień 1 stycznia 1999r.) wymaganego 15 letniego okresu pracy wykonywanej w warunkach szczególnych, bowiem organ rentowy zaliczył

mu jakiegokolwiek okresu zatrudnienia w takich warunkach uznając, iż odwołujący nie przedłożył świadectw pracy dokumentujących okresy zatrudnienia w szczególnych warunkach.

Należy jednak wskazać, iż ten zarzut organu rentowego nie jest zasadny, gdyż wykonywanie pracy w warunkach szczególnych w postępowaniu sądowym może zostać wykazane za pomocą innych dowodów. W postępowaniu odwoławczym przed Sądem nie obowiązują bowiem ograniczenia dowodowe jakie występują w postępowaniu o świadczenia emerytalno-rentowe przed organem rentowym, a Sąd może ustalić okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość jak: okresy zatrudnienia, w tym wykonywanie pracy w warunkach szczególnych, za pomocą wszelkich środków dowodowych, przewidzianych w kodeksie postępowania cywilnego (por. uchwała Sądu Najwyższego z 10 marca 1984r. III UZP 6/84, uchwała Sądu Najwyższego z 21 września 1984r. III UZP 48/84, wyrok Sądu Najwyższego z 7 grudnia 2006r., I UK 179/06, LEX nr 342283).

Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że ubezpieczony w spornym okresie wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy – początkowo – do czasu uzyskania uprawnień spawalniczych, tj. w grudniu 1978r. - prace wymienione w wykazie A, dziale V, poz. 1, tj. roboty wodnokanalizacyjne oraz budowa rurociągów w głębokich wykopach, a następnie od grudnia 1978r. prace wymienione w wykazie A, dziale XIV, poz. 12 – tj. prace przy spawaniu i wycinaniu elektrycznym, gazowym, atomowowodorowym.

Wpisy w „Książeczce spawacza”, adnotacja dotycząca kursów spawania zawarta w świadectwie pracy, jak również angaż na stanowisku spawacz i potwierdzenie wykonywania pracy w warunkach szczególnych przez pracodawcę, jednoznacznie wskazują, iż czynności spawacza ubezpieczony wykonywał w ww. okresie spornym. Do ustalenia czy praca spawacza była wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy, Sąd przyjął za miarodajne zeznania świadków i wyjaśnienia odwołującego. Czynności typowo monterskie ubezpieczony wykonywał zanim nie zdobył kwalifikacji spawalniczych, a praktyka pracodawcy było dopisywania do stanowiska monter instalacji sanitarnych drugiego członu – „spawacza” w momencie zdobycia uprawnień przez pracownika, który dalej wykonywał prace w wydziale montażu, ale nie dokonując napraw ręcznie, a za pomocą spawania gazowego czy elektrycznego. Przypisanie stanowiska monter-spawacza nie stanowiło o wykonywaniu dwóch różnych prac, jako że spawacze byli w przedmiotowym przedsiębiorstwie bardzo potrzebni, osobom posiadającym stosowne kwalifikacje wolno było zlecać jedynie prace związane ze spawaniem.

Należy również podkreślić, że nazwa stanowiska powołana w angażu nie jest wiążąca dla uznania pracy ubezpieczonego za wykonywaną w warunkach szczególnych, ponieważ okres zatrudnienia może być zaliczony do pracy w warunkach szczególnych, gdy pracownik faktycznie wykonywał prace objęte wykazem prac uprawniających do wcześniejszej emerytury, pomimo że stanowisko, jakie mu formalnie przypisano nie jest wymienione w wykazie. Wymieniony wyżej wykaz A nie określa bowiem stanowisk pracy, ale definiuje rodzaj prac, które są uważane za wykonywane w szczególnych warunkach. Decydujące znaczenie dla zakwalifikowania pracy jako realizowanej w szczególnych warunkach ma nie nazwa zajmowanego stanowiska, ale rodzaj, charakter i warunki pracy.

Ubezpieczony był zatrudniony w charakterze spawacza również w okresie zatrudnienia w (...) Spółce jawnej z siedzibą w G., co zostało potwierdzone zarówno przesłuchaniem odwołującego, jak i świadectwem pracy i zaświadczeniem wystawionym przez pracodawcę.

Konkludując, po zsumowaniu uwzględnionych przez Sąd spornych okresów zatrudnienia uznać należało, iż ubezpieczony J. P. legitymuje się na dzień 1 stycznia 1999r. wymaganym 15 – letnim okresem pracy w szczególnych warunkach.

Wobec faktu, iż odwołujący spełnia także pozostałe przesłanki uprawniające go do wcześniejszej emerytury, Sąd z mocy art. 477¹⁴ § 2 k.p.c., zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury poczynając od dnia złożenia przez niego wniosku ustalenie prawa do emerytury, to jest od dnia 1 sierpnia 2014 roku.

W oparciu o art. 98 k.p.c. Sąd zasądził od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz odwołującego kwotę 120 złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

SSO Jolanta Łanowy